

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 614/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Namirom Alyasrym, PhD., advokátom, Štúrova 43, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Tdo/95/2021 z 27. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Tdo/95/2021 z 27. júla 2022 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Tdo/95/2021 z 27. júla 2022 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **410,92 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu v trestnej veci sťažovateľa. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a tiež prerušiť výkon trestu odňatia slobody. Podaním doručeným

ústavnému súdu 22. novembra 2022 sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/143/2020 zo 16. februára 2021 alternatívne, aby ústavný súd rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým by krajskému súdu uložil, aby sa vo vzťahu k sťažovateľovi dočasne zdržal vykonávania právoplatného uznesenia zo 16. februára 2021.

II.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda z 12. júna 2020 uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) Trestného zákona a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) Trestného zákona, ktorého sa dopustil tak, že na oddelení cudzineckej polície Policajného zboru v Dunajskej Strede po oboznámení pracovníčkou, že mu nemôže vydať rozhodnutie o udelení pobytu, pretože o jeho žiadosti ešte nebolo rozhodnuté odvolacím orgánom, tejto pracovníčke lámovou slovenčinou oznámil, že doklad potrebuje, pretože má v Nemecku biznis a banka mu nevydá peniaze na kúpu auta; popritom jej povedal, že „6 dní ty doklad“, na čo mu pracovníčka uviedla, že mu príslušný doklad nemôže vydať. Nato sťažovateľ na prstoch naznačil 6 dní a následne jedným prstom ukázal na ňu a povedal „ty nedáš doklad“ následne ukázal na seba a povedal „ja benzín“, potom rukou ukázal nad hlavu, ako keby sa oblieval, a ukázal na ňu so slovami: „ja benzín, ty veľký problém“, pričom tieto slová neustále opakoval a následne sa jej zahľad do očí a povedal „ja benzín, ty big problém, ty nedáš doklad, ty big problém“. Sťažovateľ bol následne iným vedúcim riadiacim príslušníkom vykázaný z budovy, kde následne vulgárne kričal, pristúpil k ďalšiemu príslušníkovi, ktorému v tesnej blízkosti do tváre zakričal vulgárne výrazy s obvinením z rasizmu, začal mu pred tvárou ústami cmukať a vyplazovať na neho jazyk, potom opätovne pozrel na poškodenú a opakovane na ňu kričal slovami: „6 dní ty big problém“. Za tento skutok bol sťažovateľovi uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní šesť rokov.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením ako nedôvodné zamietol. Sťažovateľ podal proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona a namietal, že zo skutkovej vety rozsudku okresného súdu nevyplýva spáchanie vydierania a jeho konanie by bolo možné posúdiť iba ako výtržníctvo v časti skutku spojenom s vulgárnymi nadávkami prítomným policajtom. Jeho konanie vo vzťahu k poškodenej policajтке nemožno posúdiť ako vydieranie, pretože ju nenútil rozhodnúť pod hrozbou, žeby ju alebo policajtnú budovu chcel podpáliť, ale poukazoval na podpálenie seba. Sťažovateľ svojím konaním chcel zároveň uviesť, že policajti budú mať mediálny problém z toho, že sa pred budovou polície podpálil zúfalý klient. Hrozbu samovraždy však nemožno označiť za inú ťažkú ujmu v zmysle skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 Trestného zákona. V jeho konaní preto absentuje škodlivý následok ako obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu.

4. O dovolaní rozhodol najvyšší súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením, ktorý poukázal na to, že pri zločine vydierania cieľ páchatel'a musí byť adresovaný poškodenému a ten ho musí vnímať. Zo skutkovej vety ustálenej okresným súdom vyplýva, že sťažovateľ sa poškodenej policajтке opakovane vyhrážal sčasti verbálne a sčasti posunkami obliatím benzínom a veľkým problémom. Najvyšší súd zopakoval celý priebeh udalostí, ktoré sa odohrali na oddelení cudzineckej polície, ktorý neumožnil vyhovieť námietke sťažovateľ'a o nesprávnej kvalifikácii

skutku ako zločinu vydierania podľa § 189 Trestného zákona, resp. že skutok nie je trestným činom. V skutkovej vete výrovej časti rozsudku okresného súdu je nepochybne a celkom jasne vyjadrené, že sťažovateľ hrozbou bezprostredného násillia iného nútil, aby niečo konal a čin spáchal na chránenej osobe – verejnom činiteľovi – príslušníčke polície, a súčasne sa dopustil slovne na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti a výtržnosti tým, že napadol iného a čin spáchal na chránenej osobe – verejnom činiteľovi – osobe v služobnom pomere. Vymedzenie samotného konania vrátane špecifikovania jeho následku a príčinnej súvislosti medzi nimi patrí spolu s ustálením konkrétnej formy zavinenia do okruhu skutkových (a nie právnych) zistení a záverov, ktoré sú z prieskumnej právomoci dovolacieho súdu vylúčené. Najvyšší súd konštatoval, že napadnutá právna kvalifikácia trestných činov uvedená v rozsudku okresného súdu plne zodpovedá skutkovej vete. Najvyšší súd tak nezistil v dovolaní napadnutých rozhodnutiach súdov také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Preto najvyšší súd dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením bez preskúmania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

III.

5. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením jeho konania voči poškodenej policajтке, ktoré bolo podľa neho nesprávne kvalifikované ako zločin vydierania. Jeho konanie by bolo možné pri mimoriadne prísnom posúdení právne posúdiť iba ako výtržníctvo. Sťažovateľ žiadal vyhovieť jeho žiadosti pod hrozbou toho, že ak mu povolenie nebude vydané, obleje sa benzínom a následne podpáli seba. Toto aj ukazoval gestami a skutková veta to potvrdzuje. Hrozba násillia alebo inej ťažkej ujmy musí byť pritom v prípade trestného činu vydierania smerovaná vždy k osobe odlišnej od páchatel'a. Pokiaľ ide o význam jeho slov „*ty problém*“, mal tým na mysli, že policajti budú mať mediálny problém, že sa im pred úradom upálil. Právne posúdenie skutku súdmi nemožno preto hodnotiť inak ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom najvyššieho súdu, že zo súdom ustálenej skutkovej vety vyplýva, že sa poškodenej opakovane vyhrážal verbálne a sčasti posunkami obliatím benzínom a veľkým problémom. Najvyšší súd ignoroval to, že sa nevyhrážal ublížením poškodenej, ale spáchaním samovraždy, a vo vzťahu k jeho argumentácii iba stroho uviedol, že nemôže vyhovieť námietke sťažovateľa. Sťažovateľ nedostal žiadnu relevantnú odpoveď na túto v dovolaní kľúčovú otázku. Napadnuté uznesenie nie je riadne a presvedčivo odôvodnené.

6. Najvyšší súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že okresný a krajský súd sa s obhajobou sťažovateľa náležite vysporiadali a dostatočne vysvetlili, prečo verzii sťažovateľa neuverili a skutok ustálili tak, ako je popísaný vo výroku prvostupňového rozsudku. Skutok opísaný v skutkovej vete okresného súdu napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu vydierania. V nadväznosti na uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní nemôže skúmať a ani meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku. Ústavná sťažnosť nie je dôvodná, pretože so všetkými v nej uvádzanými skutočnosťami sa dostatočne vysporiadal tak okresný súd a krajský súd, ako aj najvyšší súd. Preto navrhuje, aby ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel.

IV.

7. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07).

8. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

9. Ústavná sťažnosť je v podstate identická s odvolacou a dovolacou argumentáciou sťažovateľa. Úlohou ústavného súdu pri posudzovaní namietaného uznesenia najvyššieho súdu nebolo preskúmať správnosť právnych záverov najvyššieho súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s dovolacími dôvodmi sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, a teda či je uznesenie najvyššieho súdu ústavne akceptovateľné.

10. Najvyšší súd v ústavnej sťažnosťou napadnutom uznesení zotrval na stanovisku, že právna kvalifikácia skutku sťažovateľa je správna. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie, čo uplatnil ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Sťažovateľ už na okresnom súde tvrdil, že sa poškodenej nevyhrážal, ale naznačoval podpálenie seba. Jeho konanie tak môže naplniť iba skutkovú podstatu priestupku, no nie trestného činu vydierania. Sťažovateľ namieta, že na jedinú podstatnú, v dovolaní nastolenú otázku nedostal od najvyššieho súdu žiadnu odpoveď.

11. Trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona spácha ten, kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel a čin spácha na chránenej osobe – verejnom činiteľovi. Objektom trestného činu je slobodné rozhodovanie verejného činiteľa. Objektívna stránka spočíva v tom, že páchatel' verejného činiteľa neoprávnene núti, aby niečo konal, a to násilím, hrozbou násilia alebo inej ťažkej ujmy. Čin je dokonaný verbálnym násilným konaním. Nevyžaduje sa, aby páchatel' dosiahol svoj zámer. Dôležité je, že cieľ páchatel'a je adresovaný verejnému činiteľovi, ktorý ho vníma. Podľa najvyššieho súdu zo skutkovej vety vyplýva, že sťažovateľ sa poškodenej vyhrážal sčasti verbálne a sčasti posunkami obliatím benzínom a veľkým problémom. Takto bolo posúdené jeho konanie, keď na prstoch naznačil 6 dní a následne jedným prstom ukázal na ňu a povedal „*ty nedáš doklad*“, následne ukázal na seba a povedal „*ja benzín*“, potom rukou ukázal nad hlavu, ako keby sa oblieval, ukázal na ňu so slovami: „*ja benzín, ty veľký problém*“, pričom tieto slová neustále opakoval a následne sa jej zahľad do očí a povedal „*ja benzín, ty big problém, ty nedáš doklad, ty big problém*“, pričom tieto slová neustále opakoval.

12. Sťažovateľ tým mal hrozbou bezprostredného násilia nútiť poškodenú, aby tým dosiahol vybavenie svojej záležitosti. Záver o vyhrážaní či hrozbe bezprostredného násilia inej osobe nie je záver skutkový, ale záver právny, ktorý sa prejavil v tom, že tento skutok bol právne posúdený ako trestný čin vydierania. Všetky súdy konanie sťažovateľa právne posúdili, že sa poškodenej vyhrážal sčasti verbálne a sčasti posunkami násilím, čím naplnil skutkovú podstatu trestného činu vydierania. Konanie a prejavy sťažovateľa však pripúšťajú aj posúdenie, že naznačoval obliatie benzínom seba, a teda sebapoškodenie. V takom prípade by nebola naplnená podmienka, že poškodenej hrozil násilím. Spornou je preto právna otázka, či konanie sťažovateľa bolo možné právne posúdiť ako hrozbu násilia poškodenej. Z posunkov a slov sťažovateľa nie je jasné, čo presne naznačoval, avšak z jeho predošlých slov, keď opisoval problémy s bankou či obavy z vyhostenia, možno určiť, že bol značne rozrušený a jeho cieľom bolo dosiahnuť vydanie rozhodnutia o udelení pobytu.

13. Najvyšší súd uviedol, že v skutkovej vete rozsudku okresného súdu je nepochybne a celkom jednoznačne vyjadrené, že sťažovateľ iného hrozbou bezprostredného násilia nútil, aby niečo konal. Pritom vymedzenie samotného konania patrí do okruhu skutkových záverov, ktoré sú z prieskumu dovolacieho súdu vylúčené. Navyše, dospel k záveru, že okresný súd nepochybil pri právnej kvalifikácii skutku sťažovateľa ako zločinu vydierania v zmysle § 189 Trestného zákona. Dovolanie podané sťažovateľom je založené na skutkovom stave, ktorý sťažovateľ nespochybnil, avšak jeho právne posúdenie považuje za celkom nesprávne so záverom, že skutok by bolo možné právne posúdiť najprísnejšie iba ako výtržníctvo.

14. Za daného stavu sa najvyšší súd mal vecne zaoberať dovolacou argumentáciou sťažovateľa, teda právnym posúdením otázky, či sa sťažovateľ slovami a posunkami skutočne vyhrážal poškodenej alebo sa vyhrážal sebapoškodením. Z napadnutého uznesenia nie je zrejmé, na základe akej úvahy bol vyvodený jednoznačný právny záver o tom, že sťažovateľ sa poškodenej vyhrážal. Konanie sťažovateľa, ktoré pripúšťa dvojaký výklad, teda vyhrážanie sa poškodenej hrozbou násilia, ale aj sebapoškodenie sťažovateľa, bolo právne posúdené ako vyhrážanie, čo je nepochybne plne v právomoci všeobecných súdov, avšak všeobecné súdy vôbec nedali presvedčivú odpoveď na legitímnu požiadavku sťažovateľa vysvetliť, prečo jeho obhajoba nebola uznaná a akými úvahami bola vyvrátená. Tento nedostatok neodstránil ani najvyšší súd napadnutým

uznesením, v ktorom opäť zopakoval jednotné právne posúdenie súdov nižších stupňov, že sa sťažovateľ poškodenej vyhrážal, v dôsledku čoho nemožno vyhovieť námietke sťažovateľa o nesprávnej právnej kvalifikácii jeho konania.

15. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (I. ÚS 236/06). Sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nezodpovedá požiadavke na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže sa vôbec nevysporiadava s argumentáciou sťažovateľa, čo má za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj keď čl. 6 ods. 1 dohovoru priamo nevytvára povinnosť štátu zriadiť či už odvolacie alebo dovolacie súdy, štát, ktorý takéto inštanície zriadi, je povinný zabezpečiť účastníkom takýchto konaní základné záruky podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na sťažovateľom v dovolaní vyjadrenú právnu argumentáciu, že sa poškodenej svojimi prejavmi nevyhrážal, nebola najvyšším súdom sformulovaná relevantná odpoveď. Preto došlo aj k porušeniu jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc z porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu, bolo toto rozhodnutie podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, v ktorom bude nevyhnutné posúdiť sťažovateľom nastolenú právnu argumentáciu.

16. Z nedostatočnej argumentácie najvyššieho súdu nemožno vyvodiť porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 49 ústavy, ktorý zaručuje, že k trestnému postihu môže dôjsť len na základe zákona, podľa ktorého je určité konanie trestným činom. Najvyšší súd sa preto nevyhnutne musí vysporiadať svojou zdôvodnenou úvahou s tým, či konanie sťažovateľa bolo hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy poškodenej. Takéto právne úvahy nielen v rozhodnutí najvyššieho súdu celkom absentujú.

17. Sťažovateľ dodatočne podaním navrhol, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia krajského súdu zo 16. februára 2021, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie, alternatívne, aby dočasným opatrením uložil krajskému súdu zdržať sa voči nemu výkonu tohto právoplatného uznesenia. Oba inštitúty – odklad vykonateľnosti podľa § 129 zákona o ústavnom súde a dočasné opatrenie podľa § 130 zákona o ústavnom súde sa musia vzťahovať na napadnuté rozhodnutie. Sťažovateľ sa však domáha aplikácie týchto inštitútov vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu, ktoré ústavnou sťažnosť nenapadol. Preto týmto návrhom nebolo vyhovené.

V.

18. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2022 je 193,83 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej

služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 193,63 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 11,63 eur) predstavuje 410,92 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu